

DOI: 10.33270/03263801.16

УДК 159.9:351.74

КАЛАШНИК Анастасія*

старший викладач кафедри психології навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

03035, пл. Солом'янська, 1, м. Київ, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6681-1295>

Психологічна підготовка майбутніх поліцейських як основа формування їх професійної готовності

Анотація. Статтю присвячено актуальній проблемі сучасності – встановленню зв'язку між психологічною підготовкою майбутніх правоохоронців та їхньою професійною готовністю. Метою є аналіз організації системи цієї підготовки, обґрунтування її базових принципів, а також з'ясування її ролі у формуванні професійної готовності до правоохоронної діяльності. Під час проведення дослідження застосовано методи теоретично-методичного аналізу, порівняння й узагальнення. На основі опрацьованих джерел проаналізовано поняття «система психологічної підготовки поліцейських», визначено його структуру й провідні парадигми. З'ясовано сутність компетентнісного підходу та його основні принципи: результативності, модульності, гнучкості, активного навчання тощо. Доведено, що така спрямованість підготовки сприяє формуванню психологічних якостей, які забезпечують ефективне виконання курсантом службових завдань. Висвітлено зміст діяльнісного підходу та його засади: єдності психіки й діяльності, ієрархічності, розвиток у діяльності. Аргументовано, що ця парадигма слугує базисом для трансформації психологічних знань у професійні навички. Проаналізовано сутність особистісно орієнтованого підходу та його принципів: суб'єктивності, партнерства, єдності розвитку, що створює основу для професійної ідентичності. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні доцільності поєднання компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів, що забезпечує цілісність психологічної підготовки майбутніх правоохоронців, сприяє поєднанню академічних знань із практичними навичками та формує готовність до професійної діяльності. Практична цінність дослідження полягає в можливості впровадження його результатів у діяльність психологічних служб закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

Ключові слова: психологічна підготовка курсантів; готовність до професійної діяльності; компетентнісний підхід; діяльнісний підхід; особистісно орієнтований підхід.

Історія статті:

Отримано: 18.03.2026

Прийнято: 16.04.2026

Опубліковано: 29.05.2026

Рекомендоване посилання:

Калашник А. Психологічна підготовка майбутніх поліцейських як основа формування їх професійної готовності. *Юридична психологія*. 2026. № 1 (38). С. 150–159. DOI: 10.33270/03263801.16

*Відповідальний автор

Вступ

Правоохоронна діяльність у сучасних умовах вирізняється динамічними змінами оперативно-службової обстановки, зумовленими високим рівнем соціальної напруженості. З огляду на це, до особового складу висуваються підвищені вимоги щодо професійної надійності та резильєнтності. Психологічна готовність до діяльності, як інтегральний і динамічний феномен, набуває особливого значення, оскільки є основою ефективного виконання правоохоронцями їхніх обов'язків. Її становлення стає актуальним на початковому етапі навчання курсантів, адже саме в цей період закладаються основи професійної ідентичності й опановуються базові навички саморегуляції.

Ефективність функціонування системи правоохоронних органів критично залежить від оновлення методологічних засад навчання кадрів, переосмислення традиційних практик і виокремлення психологічного складника як визначального елемента професійної освіти поліцейських. З огляду на цілісну природу зазначеного феномену, відповідний супровід має бути безперервним, цілеспрямованим і реалізуватися від моменту первинного професійного відбору до періодичної психологічної реабілітації. Наукове обґрунтування такої системи потребує інтеграції компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів, що надасть можливість трансформувати теоретичні знання в стійкі професійні уміння та навички. Цілеспрямована психологічна підготовка курсанта є фундаментом розвитку його особистості та ключовою передумовою формування професійної готовності до майбутньої служби. Отже, детальний аналіз змістових характеристик цієї системи дає змогу визначити її вирішальну роль у забезпеченні фахової спроможності майбутніх правоохоронців, що й зумовило вибір напрямку нашого дослідження.

Огляд літератури

Розв'язання цієї проблеми потребує звернення до сучасних наукових дискурсів, що містять значний масив знань щодо механізмів формування професійної готовності правоохоронців. Систематизація наявних досліджень надасть можливість визначити сучасний стан вивчення цього питання та виявити концептуальні підходи, які потребують подальшого розвитку в контексті професійної підготовки майбутніх поліцейських.

Зауважимо, що в західній науковій традиції поняття «психологічна готовність поліцейських» рідко є цілісним об'єктом дослідження. Зарубіжні автори зазвичай фокусуються на окремих феноменах стресостійкості та резильєнтності (Miller, 2008; Ramey et al., 2017), питань ментального здоров'я та благополуччя поліцейських (Towl, & Crighton, 2012; Kyron et al., 2021), проблеми професійного вигорання (Torres-Vences et al., 2022; Alves et al., 2023; Zhou et al., 2024)

тощо. Сучасні наукові розвідки дедалі частіше спрямовані на розробку інноваційних стратегій підтримки ментального здоров'я працівників правоохоронних органів, що набуває актуальності в умовах сьогодення (LaMontagne et al., 2016; McDevitt, D., & McDevitt, M., 2020; Crowe et al., 2022). Прикладом такого підходу є дослідження Е. Ламонтаня (2016) і співавторів, які впровадили програму психологічного забезпечення в поліції австралійського штату Вікторія та перевірили її результативність. Значну увагу дослідники приділяють загальній специфіці підготовки правоохоронців та аналізу вже наявного інструментарію. Зокрема, І. Лу та К. Патерсон (2023), оцінюючи ефективність програм первинної профілактики, опрацювали дані понад 2000 респондентів. Результати дослідження засвідчують лише помірну ефективність таких заходів у корекції депресії та тривожності й обмежену дієвість у формуванні резильєнтності та стресостійкості особового складу. Також українські науковці активно долучаються до висвітлення проблематики готовності поліцейських до діяльності на міжнародному рівні. Їхні розвідки надають можливість поглянути на цю проблему крізь призму національного досвіду й інтегрувати його результати у світовий науковий дискурс (Shvets et al., 2025; Volianiuk et al., 2015).

Отже, закордонний досвід опрацювання зазначеної проблеми створює підґрунтя до переосмислення сутності професійної готовності майбутніх поліцейських і визначення провідних шляхів її вдосконалення в межах психологічної підготовки.

Матеріали та методи

Метою статті є аналіз організації системи психологічної підготовки майбутніх поліцейських, обґрунтування її базових принципів, а також з'ясування її ролі у формуванні професійної готовності до правоохоронної діяльності.

Реалізація поставленої мети забезпечувалася через низку таких завдань:

- проаналізувати поняття системи психологічної підготовки поліцейських;
- визначити підходи, покладені в основу психологічної підготовки працівників поліції;
- виокремити принципи ефективності психологічної підготовки майбутніх правоохоронців;
- визначити роль психологічної підготовки в структурі професійної готовності курсантів.

Методологічну основу дослідження становили компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи, що забезпечили цілісність аналізу системи психологічної підготовки майбутніх працівників поліції в межах формування їхньої професійної готовності.

У науковій розвідці були застосовані метод теоретико-методологічного аналізу; порівняльний та узагальнюючий методи.

Результати й обговорення

На основі аналізу Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, було визначено поняття «система психологічної підготовки поліцейських» як комплекс, який вміщує взаємопов'язані та взаємодіючі компоненти, покликані забезпечувати формування структури психологічної готовності¹. Оскільки саме психологічна підготовка є фундаментом професіоналізму та запорукою ефективної служби, детальний аналіз її складників і принципів становить підґрунтя для здійснення подальших наукових і практичних розробок у сфері вдосконалення відомчої освіти.

В. Барко та співавтори зауважують, що цей процес є тривалим. Він бере свій початок на етапі первинної підготовки й триває протягом усього періоду служби особи. Дослідники виокремлюють такі провідні форми її реалізації, як тренінги, кейс-методи, ділові ігри, мозковий штурм, спеціально організовані навчальні та практичні заняття тощо (Barco, Ostapovych, & Barco, 2018). Психологічна підготовка є основою навчання курсантів на етапі табірної збору. Незалежно від обраної спеціальності, майбутні правоохоронці опановують такі навчальні дисципліни, як «Основи етичної та психологічної підготовки поліцейських», «Наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги. Ознаки наркотичного сп'яніння», проводять робочі зустрічі із психологом. Усе перелічене має на меті сформувати психологічну стійкість майбутнього поліцейського перед важкими викликами буденності. Надалі освітній процес передбачає поглиблене вивчення психології, зокрема в межах таких навчальних дисциплін, як «Юридична психологія», «Професійно-психологічна підготовка поліцейського», «Психологія оперативно-розшукової діяльності» та інших. Крім того, фахівці забезпечують безперервне психологічне супроводження курсантів протягом усіх років навчання.

Структура психологічної підготовки, на думку В. Чайковського (2010), містить такі компоненти, як:

I. Підготовка новообраних до службової діяльності.

II. Формування та розвиток психологічної готовності до діяльності.

III. Профілактика негативних явищ у службовому середовищі.

IV. Оптимізація соціально-психологічного клімату в колективі (Chaikovskiy, 2010).

¹ Порядок організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських: наказ МВС України від 6 лют. 2019 р. № 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0348-19#Text>

Аналіз особливостей психологічної підготовки курсантів свідчить про актуальність для них усіх чотирьох етапів зазначеної структури. Водночас для діючих працівників поліції перший і другий етапи вже мають бути сформованими на базовому рівні. Саме тому пріоритет зміщується на подальший розвиток і підтримку професійної стійкості.

Зокрема, М. Галич у структурі психологічної підготовки поліцейських виокремлює три етапи:

I. Попереднє формування готовності до екстремальної діяльності.

II. Безпосереднє її формування.

III. Підтримання готовності в процесі виконання службових завдань (Haluch, 2021).

Ця модель є особливо актуальною в сучасних умовах, з огляду на вплив війни на професійне життя в Україні та специфіку роботи правоохоронців в екстремальному режимі. Щодо майбутніх поліцейських, пріоритетним є перший етап цієї класифікації. Отже, психологічна підготовка є професійним інструментом, який забезпечує стабільність, ефективність та емоційну стійкість поліцейського незалежно від викликів сьогодення.

I. Остапович зауважує, що ефективність психологічної підготовки правоохоронців ґрунтується на компетентнісному та діяльнісному підходах. Вони слугують основою психолого-педагогічної концепції підготовки, забезпечуючи трансформацію академічних психологічних знань у практичні навички (Ostapovych, 2020). У наукових розвідках В. Каниуки увагу зосереджено на комплексному характері формування психологічної готовності. До фундаментальних принципів автор відносить принцип особистісно орієнтованого підходу (Kaniuka, 2025).

Узагальнюючи позиції науковців, зазначимо, що якісна психологічна підготовка майбутніх поліцейських починається в закладі вищої освіти та базується на триєдиному методологічному комплексі, усі структурні компоненти якого перебувають у гармонійній взаємодії. До його складу належать професійна компетентність, практична активність та індивідуальний розвиток особистості, що створює основу для формування готовності правоохоронця до виконання завдань за призначенням. Проаналізуємо детальніше сутність кожного з перелічених підходів та їхні ключові принципи.

На підставі огляду літературних джерел компетентнісний підхід визначено як функціонально орієнтовану освітню стратегію, метою якої є забезпечення майбутніх фахівців багатокомпонентним арсеналом знань, практичних умінь, ціннісних орієнтацій та особистісних якостей, що необхідні для успішного виконання службових завдань (Lytvyn, 2018; Barabash, & Zabzaliuk, 2020; Didenko, Zhelavskiy, & Snitsa, 2024).

I. Ткаченко та А. Ткаченко (2021) серед основних ознак компетентнісного підходу виокрем-

люють багатофункціональність, міждисциплінарність, зумовленість інтелектуальним рівнем, багатовимірність, що набувають важливого значення в процесі психологічної підготовки майбутніх правоохоронців, оскільки їхня професійна діяльність потребує швидкого й ефективного виконання великої кількості завдань, залучення знань у галузі права, соціології, психології та інших суміжних наук, а також використання когнітивного потенціалу й ефективною комунікації.

Провідними принципами цього підходу є:

1) принцип результативності навчання, який застосовують з метою формування у майбутніх поліцейських таких стійких психологічних компетенцій, як: здатність до саморегуляції, достатній рівень стресостійкості, уміння швидко й критично оцінювати ризики, навички професійної рефлексії тощо;

2) принцип зв'язку теорії з практикою, який може бути реалізований шляхом використання кейсів, рольових і ділових ігор, тренінгів, дебрифінгу, рефреймінгу тощо;

3) принцип модульності та гнучкості навчальних програм, який у процесі психологічної підготовки курсантів реалізують через своєчасне оновлення їхнього змісту відповідно до викликів сьогодення; такі програми, окрім чіткої професійної орієнтованості, мають містити актуальну психологічну складову, тісно пов'язану з практикою правоохоронної діяльності;

4) принцип активного навчання, який у процесі психологічної підготовки реалізують через процес суб'єктивної діяльності, що забезпечить формування стійких навичок;

5) принцип урахування індивідуальних особливостей, що передбачає застосовування психодіагностики для виявлення особистісних властивостей та, за потреби, створення підґрунтя для розробки програм психологічної корекції;

6) принцип комплексності та системності, який реалізують шляхом інтеграції психологічної підготовки із тактичною, вогневою та правовою; відповідно до цього принципу психологічну стійкість оцінюють системно в складних ситуативно-професійних завданнях (Didenko, Zhelavskiy, & Snitsa, 2024).

Зазначені методологічні засади компетентнісного підходу успішно реалізують під час викладання навчальних дисциплін психологічного циклу, упровадження психологічних компонентів у структуру інших професійно орієнтованих предметів, а також у процесі індивідуальної чи групової роботи з курсантами.

Завдяки такому комплексному підходу формується низка якостей, необхідних для ефективного виконання службових завдань. Інтеграція цих засад є основою професійної готовності правоохоронців, оскільки вона перетворює теоретичні психологічні знання на дієвий особистісний ресурс.

Водночас для досягнення найвищого рівня формування професійної готовності у майбутніх поліцейських виникає потреба в стратегії, яка дає можливість трансформувати теоретичні знання в практичні вміння та навички оперативної діяльності. Саме тому логічним і невідмінним доповненням, яке посилює ефективність психологічної підготовки поліцейських, є діяльнісний підхід. Ю. Зубцова (2022) визначає його як фундаментальний спосіб, що сприяє особистості в реалізації її суспільного та фізичного буття та є невідмінною умовою міжособистісних відносин. Отже, процес формування людської психіки відбувається через активну взаємодію суб'єкта та середовища, результатом якої є ідеальні психічні утворення.

На основі аналізу наукової літератури (Ivaniuk, & Sichkar, 2015; Bondarenko et al., 2019; Yevtushenko, 2019) здійснено адаптацію класичних принципів діяльнісного підходу та визначено їхню специфічну роль у системі психологічної підготовки майбутніх поліцейських. З огляду на особливості завдань, які постають перед системою психологічної підготовки працівників поліції, до провідних принципів належать:

1. Принцип єдності психіки та діяльності – фундаментальне положення цього підходу, сутність якого полягає в тому, що психічні стани майбутніх поліцейських формуються та оцінюються виключно через активність. До них належать стресостійкість, фрустраційна толерантність, толерантність до невизначеності тощо. Виявом такої діяльності є врегулювання конфліктів, проведення затримання тощо.

2. Принцип предметності діяльності, згідно з яким предметом, на який спрямовано діяльність, є професійна ситуація, що потребує вирішення. Психологічну підготовку вважають успішною, якщо кожен курсант буде здатен до виконання професійних завдань будь-якої складності.

3. Принцип структурованості та ієрархії діяльності є свідченням того, що психологічних компетенцій набувають ієрархічно, тобто від глобального мотиву до конкретної дії та психологічної операції.

4. Принцип провідної діяльності. Вона є рушійною силою психічних новоутворень: розвитку професійної інтуїції, формування стійкості до травмуючих чинників, емоційного інтелекту, організованості, виконавської дисципліни тощо. Для курсантів таким видом активності є навчально-професійна діяльність.

5. Принцип інтеріоризації та екстеріоризації. Це перехід від зовнішніх психологічних прийомів до внутрішніх індивідуальних механізмів самоконтролю та саморегуляції, що забезпечує здатність до оперативного мислення під час стресу, професійної рефлексії, стійкості до емоційного вигорання тощо.

6. Принцип розвитку в діяльності. Психологічна готовність до діяльності є динамічним

процесом, що перебуває в безперервному розвитку. Останнє положення потребує постійного аналізу професійного досвіду та вдосконалення психічних якостей відповідно до викликів сьогодення (Ivaniuk, & Sichkar, 2015).

Застосування діяльнісного підходу є ключовим чинником формування професійної готовності, оскільки саме він зміщує акцент із пасивного засвоєння інформації на активне опрацювання поведінкових алгоритмів. Саме в процесі такої практики відбувається професійне становлення особистості та формування професійних знань і навичок.

Для забезпечення максимальної ефективності та гуманізації системи психологічної підготовки майбутніх працівників поліції діяльнісний підхід має бути поєднаним з особистісним. У системі психологічної підготовки поліцейських вирішального значення набуває особистісно орієнтований підхід, який дає змогу враховувати індивідуальні психологічні особливості, потреби, цінності та рівень розвитку кожного здобувача освіти.

Зауважимо, що в сучасних умовах поняття особистісно орієнтованого підходу досліджують переважно в галузі педагогіки. Зокрема, Г. Шишкін (2013) визначає особистісно орієнтований підхід як освітню стратегію, що передбачає суб'єкт-суб'єктну співпрацю між викладачем і здобувачем освіти. На думку автора, така взаємодія має на меті не лише якісне засвоєння предметних знань, умінь і навичок, а й використання цього процесу як ключового інструменту для всебічного саморозвитку особистості. Кінцевим результатом є становлення здобувача освіти як активного суб'єкта власної діяльності та формування комплексу життєво необхідних компетентностей.

Згідно з концепцією Н. Панчук (2018), в основу особистісно орієнтованої парадигми підготовки майбутніх спеціалістів покладено систему ціннісних пріоритетів. Дослідниця акцентує на детермінованості цього процесу рівнем соціальної ініціативності, здатністю до саморегуляції та загальною продуктивністю процесу навчання.

Н. Поліщук (2022) визначає особистісно орієнтований підхід як систематичну та цілеспрямовану позицію педагогічного працівника, яка полягає в ставленні до здобувача освіти як свідомого, емоційно зрілого суб'єкта навчально-виховної взаємодії. Це передбачає визнання унікальної цінності кожної особистості, незалежно від її поточних індивідуальних відмінностей, інтересів чи задатків.

Аналіз наукових підходів до розуміння особистісно орієнтованої парадигми засвідчує, що цей підхід пройшов шлях від гуманістичних ідей до фундаментальних педагогічних принципів і сучасних стратегій суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Як зазначають дослідники, особистісно орієнтований підхід не зводиться лише до передавання знань, а є інструментом глибокої трансформації

особистості. У контексті професійної підготовки майбутніх правоохоронців це набуває особливого значення. Ефективна система підготовки поліцейських не видається можливою без урахування внутрішнього потенціалу курсанта, його ціннісних орієнтацій і здатності до саморегуляції. Саме тому роль психологічної готовності до діяльності у цій системі є визначальною, оскільки є підґрунтям для професіоналізму майбутнього фахівця.

На основі аналізу робіт науковців (Oliinuk, 2001; Levchenko, 2004; Торка, 2012) визначимо ключові принципи особистісно орієнтованого підходу, які мають провідне значення в системі психологічної підготовки майбутніх правоохоронців:

1. Принцип суб'єктності, що визначає курсанта не як пасивний об'єкт, а як активного суб'єкта власного особистісного та професійного становлення. Курсант самостійно формує відповідальність за своє життя, підготовку та професійний шлях.

2. Принцип індивідуалізації, сутність якого полягає в тому, що психологічна підготовка має бути зорієнтована на індивідуально-психологічні особливості здобувача освіти (тип темпераменту, особливості характеру, здібності, когнітивний стиль тощо), що надає змогу майбутньому поліцейському побудувати власну траєкторію професійного зростання.

3. Принцип партнерства передбачає, що взаємодія між курсантами та викладачами або психологами має будуватися на засадах рівноправного спілкування та співпраці. Результатом ефективного впровадження цього принципу має стати створення безпечного психологічного середовища, що сприятиме самовираженню особистості.

4. Принцип єдності особистісного та професійного розвитку. Спрямованість психологічної підготовки майбутніх поліцейських на розвиток емоційного інтелекту, стресостійкості, емпатії, ціннісних орієнтацій і здатності до рефлексії сприятиме формуванню професійної ідентичності у майбутніх правоохоронців.

5. Принцип опори на суб'єктивний досвід, який реалізується шляхом використання в процесі психологічної підготовки активних психотехнологій: рольових ігор, кейс-методів, тренінгів тощо (Торка, 2012).

Саме впровадження особистісно орієнтованого підходу забезпечує перехід від формалізованої підготовки до формування свідомої професійної ідентичності, де кожен курсант має усвідомлювати власну відповідальність за ефективність службових дій.

Отже, вважаємо за доцільне зазначити, що поєднання принципів компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів дає змогу трактувати психологічну підготовку як цілісний процес формування професійної готовності майбутнього поліцейського.

Висновки

На основі здійсненого теоретичного дослідження психологічну підготовку майбутніх поліцейських визначено як систему взаємопов'язаних компонентів, що формують фундамент їхньої професійної готовності. Цей процес є базовою умовою формування професіоналізму та запорукою подальшої ефективної служби правоохоронців. У процесі навчання курсантів цей комплекс заходів реалізується через викладання дисциплін психологічного циклу, а також у формі індивідуального чи групового супроводу. Для майбутніх правоохоронців особливої актуальності набувають саме первинні етапи психологічного становлення, оскільки вони збігаються із навчанням у закладах вищої освіти. В основу психологічної підготовки майбутніх правоохоронців покладено компетентнісний підхід, що має на меті забезпечити курсантів арсеналом знань, умінь, ціннісних орієнтацій та особистісних властивостей, які створюють базис для майбутньої професійної діяльності. Не менш важливим для успішної реалізації психологічної підготовки та подальшого гармонійного формування готовності служби вважаємо діяльнісний підхід, оскільки саме він забезпечує трансформацію теоретичних знань у практичні вміння та професійні навички. Крім того, особливого значення набуває особистісно орієнтований підхід, який дає змогу максимально врахувати індивідуальні особливості кожного здобувача освіти. У межах кожного із перелічених підходів виокрем-

лено ключові принципи, реалізація яких слугує основою ефективного психологічного становлення майбутніх правоохоронців, що є ключовою передумовою їхньої успішної професійної готовності. Визначено ключову роль цих складових у розвитку професійної готовності правоохоронців. Зокрема, компетентнісний підхід сприяє формуванню психологічних якостей, необхідних для ефективного виконання службових завдань, та забезпечує перетворення академічних психологічних знань на дієвий особистісний ресурс. Діяльнісний підхід спрямовує цей процес на відпрацювання професійних навичок, трансформуючи психологічну теорію в прикладні алгоритми діяльності. Особистісно орієнтований підхід є фундаментом для створення свідомої професійної ідентичності здобувача. Перспективу подальших наукових розвідок вбачаємо в здійсненні емпіричного дослідження, яке надасть можливість виокремити психологічні особливості готовності курсантів до майбутньої професійної діяльності в сучасних умовах.

Подяки

Немає.

Фінансування

Дослідження не фінансувалося.

Конфлікт інтересів

Немає.

References

- [1] Alves, L., Abreo, L., Petkari, E., & Pinto da Costa, M. (2023). Psychosocial risk and protective factors associated with burnout in police officers: A systematic review. *Journal of Affective Disorders*, 332, 283-298. DOI: 10.1016/j.jad.2023.03.081
- [2] Barabash, O.O., & Zabzaliuk, D.Ye. (2020). The system of training future employees of the internal affairs bodies of Ukraine: implementation of a competency-based approach. *Journal of the Kyiv University of Law*, 1(3), 40-45. DOI: 10.36695/2219-5521.3.2020.05
- [3] Barko, V.I., Ostapovych, V.P., & Barko, V.V. (2018). Professional psychological training of police officers of the National Police of Ukraine. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Psychological Sciences"*, 2(1), 176-181. Retrieved from <https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/510>
- [4] Bondarenko, V., Danylchenko, V., Khudiakova, N., & Krymets, O. (2019). Methodological approaches to professional training of future patrol police officers. *Pedagogical innovations: ideas, realities, prospects*, 2, 80-88. DOI: 10.32405/2413-4139-2019-2-80-88
- [5] Chaikovskiy, V.A. (2010). Organizational and legal principles of psychological support for the activities of criminal police units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv.
- [6] Crowe, A., Averett, P., Bonner, H., & Franks, C. (2022). "Let them know it's okay to get help": Addressing the mental health needs of police officers. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 49(4), 613-622. DOI: 10.1007/s10488-022-01187-1
- [7] Didenko, O., Zhelavskiy, O., & Snitsa, T. (2024). Competency-based approach in training officer cadres of the security and defense sector forces of Ukraine: principles and features of application. *Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine*, 38(3), 59-76. DOI: 10.32453/jn23jd11
- [8] Halych, M.Yu. (2021). Peculiarities of the influence of the conditions of professional activity of police officers on the emotional sphere of the personality. *Legal Psychology*, 2(29), 44-52. DOI: 10.33270/03212902.44

- [9] Ivaniuk, H.I., & Sichkar, A.D. (2015). An activity-based approach to teaching and educating preschool children in the historical and pedagogical context of the 20th century. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 2(46), 119-130. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_2_18
- [10] Kaniuka, V.Ye. (2025). *Psychological readiness of future law enforcement officers for action in extreme situations: aspects of tactical and special training*. Retrieved from <http://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/1692/1669>
- [11] Kyron, M.J., Rikkers, W., Bartlett, J., Renehan, E., Hafekost, K., Baigent, M., Cunneen, R., & Lawrence, D. (2022). Mental health and wellbeing of Australian police and emergency services employees. *Archives of Environmental & Occupational Health*, 77(4), 282-292. DOI: 10.1080/19338244.2021.1893631
- [12] LaMontagne, A.D., Milner, A.J., Allisey, A.F., Page, K.M., Reavley, N.J., Martin, A., Tchernitskaia, I., Noblet, A.J., Purnell, L.J., Witt, K., Keegel, T.G., & Smith, P.M. (2016). An integrated workplace mental health intervention in a policing context: Protocol for a cluster randomised control trial. *BMC Psychiatry*, 16(49). DOI: 10.1186/s12888-016-0741-99
- [13] Levchenko, S.M. (2004). Personality-oriented education of future officers in a higher military educational institution. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv.
- [14] Lu, Y.F., & Petersen, K. (2023). Effectiveness of psychological skills training for police personnel: A meta-analysis. *Occupational and Environmental Medicine*, 80(10), 590-598. DOI: 10.1136/oemed-2023-109117
- [15] Lytvyn, V.V. (2018). Formation and development of professional competence of a patrol police officer. *Scientific Bulletin of the National Academy of Internal Affairs*, 1(106), 277-288. Retrieved from <https://lawscience.com.ua/uk/journals/tom-23-1-2018/formuvannya-ta-rozvitok-profesiynoi-kompyentnosti-patruhnogo-politsyeynskogo>
- [16] McDevitt, D., & McDevitt, M.F. (2020). Behind the shield: Promoting mental health for law enforcement personnel. *Nursing*, 50(6), 62-65. DOI: 10.1097/01.NURSE.0000662332.48712.6d
- [17] Miller, L. (2008). Stress and resilience in law enforcement training and practice. *International Journal of Emergency Mental Health*, 10(2), 109-124. Retrieved from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18788346/>
- [18] Oliinyk, T.I. (2001). Personal factors in optimizing the process of training cadets for military professional activities. *Candidate's thesis*. Kyiv.
- [19] Ostapovych, I.P. (2020). Psychological training and readiness of employees of juvenile prevention units of the National Police of Ukraine for professional activity. *Training of police officers in the conditions of reforming the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: collection of scientific works of the V International Scientific and Practical Conference* (pp. 183-185). Kharkiv.
- [20] Panchuk, N.P. (2018). A personality-oriented approach in the formation of the value sphere of a future competent specialist. *Problems of modern psychology*, 41, 252-262. DOI: 10.32626/2227-6246.2018-41.252-262
- [21] Polishchuk, N.V. (2022). Personality-oriented approach in the process of training future technology teachers: current status and features of implementation. *Theory and methodology of professional education*, 47, 205-209. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/47.39
- [22] Ramey, S.L., Perkhounkova, Y., Hein, M., Bohr, N.L., & Anderson, A.A. (2017). Testing a resilience training program in police recruits: A pilot study. *Biological Research for Nursing*, 19(4), 440-449. DOI: 10.1177/1099800417699879
- [23] Shvets, D.V., Kasil, Z.R., Pasko, O.M., Tsilmak, O.M., Katolyk, H.V., Rohovenko, M.M., & Okhrimenko, O.I. (2025). Peculiarities of future law enforcement officers' psychological readiness for professional stress in war conditions. *Wiadomosci Lekarskie*, 78(8), 1488-1495. DOI: 10.36740/Wlek/209501
- [24] Shyshkin, H.O. (2013). Personality-oriented training of future teachers of technology. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov. Series 5 "Pedagogical Sciences: Realities and Prospects"*, 40, 292-297. Retrieved from <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6fbbe828-1e27-485a-9c7c-28c7c3c86974/content>
- [25] Tkachenko, I.A., & Tkachenko, A.M. (2021). Competency-based approach in educational activities of universities. *Young scientist*, 5(93), 69-72. DOI: 10.32839/2304-5809/2021-5-93-14
- [26] Topka, O.A. (2012). Personality-oriented approach as a factor in improving the management of the educational process in a general educational institution. *Collection of master's theses "Student Almanac"*. Retrieved from http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/63.pdf
- [27] Torres-Vences, I.N., Pérez-Campos Mayoral, E., Mayoral, M., Pérez-Campos, E.L., Martínez-Cruz, M., Torres-Bravo, I., & Alpuche, J. (2022). Burnout syndrome and related factors in Mexican police workforces. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(9). DOI: 10.3390/ijerph19095537

- [28] Towl, G., & Crighton, D. (2012). Policing and mental health. *Evidence-Based Mental Health*, 15(4). DOI: 10.1136/eb-2012-101082
- [29] Volianiuk, O.D., Klymenko, I.V., Rivchachenko, O.A., Aleksandrov, Y.V., Chornous, V.D., Okhrimenko, I.M., & Strelchenko, O.G. (2025). Peculiarities of psychophysical readiness formation in future law enforcement officers for their professional activities under martial law. *Polski Merkuriusz Lekarski*, 53(1), 81-87. DOI: 10.36740/Merkur202501111
- [30] Yevtushenko, V.I. (2019). The combination of personal and activity approaches in the formation of an individual style of professional activity of a police officer. *Current problems of psychology*, 11(19), 139-158. Retrieved from <http://appsychology.org.ua/data/jrn/v11/i19/11.pdf>
- [31] Zhou, S., Li, M., Chen, S., Jiang, D., Qu, Y., & Xu, X. (2024). Work pressure, coping styles and occupational burnout among Chinese police officers: A meta-analytic review. *BMC Psychology*, 12(1). DOI: 10.1186/s40359-024-01779-6
- [32] Zubtsova, Yu.Ye. (2022). Genesis of the activity-based methodology in education. *Innovative pedagogy*, 48(1), 27-31. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/48.1.5

Список використаних джерел

- [1] Alves L., Abreo L., Petkari E., Pinto da Costa M. Psychosocial risk and protective factors associated with burnout in police officers: A systematic review. *J Affect Disord*. 2023. Vol. 332. P. 283–298. DOI: 10.1016/j.jad.2023.03.081
- [2] Барабаш О. О., Забзалюк Д. Є. Система підготовки майбутніх співробітників органів внутрішніх справ України: впровадження компетентнісного підходу. *Часопис Київського університету права*. 2020. № 1 (3). С. 40–45. DOI: 10.36695/2219-5521.3.2020.05
- [3] Барко В. І., Остапович В. П., Барко В. В. Професійна психологічна підготовка поліцейських Національної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки»*. 2018. Вип. 2. Т. 1. С. 176–181. URL: <https://pj.journal.kspu.edu/index.php/rj/article/view/510>
- [4] Бондаренко В., Данильченко В., Худякова Н., Кринець О. Методологічні підходи до професійного навчання майбутніх працівників патрульної поліції. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2019. Вип. 2. С. 80–88. DOI: 10.32405/2413-4139-2019-2-80-88
- [5] Чайковський В. А. Організаційно-правові засади психологічного забезпечення діяльності підрозділів кримінальної міліції ОВС України : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 12.00.07. Київ, 2010. 16 с.
- [6] Crowe A., Averett P., Bonner H., Franks C. "Let them know it's okay to get help": Addressing the Mental Health Needs of Police Officers. *Adm Policy Ment Health*. 2022. No. 49 (4). P. 613–622. DOI: 10.1007/s10488-022-01187-1
- [7] Діденко О., Желавський О., Сніца Т. Компетентнісний підхід у підготовці офіцерських кадрів сил сектору безпеки і оборони України: принципи та особливості застосування. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України*. 2024. Т. 38. № 3. С. 59–76. DOI: 10.32453/jn23jd11
- [8] Галич М. Ю. Особливості впливу умов професійної діяльності поліцейських на емоційну сферу особистості. *Юридична психологія*. 2021. № 2 (29). С. 44–52. DOI: 10.33270/03212902.44
- [9] Іванюк Г. І., Січкара А. Д. Діяльнісний підхід до навчання й виховання дітей дошкільного віку в історико-педагогічному контексті ХХ століття. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 2 (46). С. 119–130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_2_18
- [10] Канюка В. Є. Психологічна готовність майбутніх правоохоронців до дій в екстремальних ситуаціях: аспекти тактико-спеціальної підготовки. 2025. URL: <http://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/1692/1669>
- [11] Kyron M. J., Rikkers W., Bartlett J., Renehan E., Hafekost K., Baigent M., Cunneen R., Lawrence D. Mental health and wellbeing of Australian police and emergency services employees. *Arch Environ Occup Health*. 2022. No. 77 (4). P. 282–292. DOI: 10.1080/19338244.2021.1893631
- [12] LaMontagne A. D., Milner A. J., Allisey A. F., Page K. M., Reavley N. J., Martin A., Tchernitskaia I., Noblet A. J., Purnell L. J., Witt K., Keegel T.G., Smith P. M. An integrated workplace mental health intervention in a policing context: Protocol for a cluster randomised control trial. *BMC Psychiatry*. 2016. Vol. 16. No. 49. DOI: 10.1186/s12888-016-0741-9
- [13] Левченко С. М. Особистісно-орієнтоване виховання майбутніх офіцерів у вищому військовому навчальному закладі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2004. 20 с.
- [14] Lu Y. F., Petersen K. Effectiveness of psychological skills training for police personnel: a meta-analysis. *Occup Environ Med*. 2023. No. 80 (10). P. 590–598. DOI: 10.1136/oemed-2023-109117
- [15] Литвин В. В. Формування та розвиток професійної компетентності патрульного поліцейського. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 1 (106). С. 277–288. URL:

- <https://lawscience.com.ua/uk/journals/tom-23-1-2018/formuvannya-ta-rozvitok-profyesiyanoi-kompyetyentnosti-patrulnogo-politsyeyskogo>
- [16] McDevitt D., McDevitt M. F. Behind the shield: Promoting mental health for law enforcement personnel. *Nursing*. 2020. No. 50 (6). P. 62–65. DOI: 10.1097/01.NURSE.0000662332.48712.6d
- [17] Miller L. Stress and resilience in law enforcement training and practice. *Int J Emerg Ment Health*. 2008. No. 10 (2). P. 109–124. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18788346/>
- [18] Олійник Т. І. Особистісні чинники оптимізації процесу підготовки курсантів до військово-професійної діяльності : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. Київ, 2001. 15 с.
- [19] Остапович І. П. Психологічна підготовка та готовність працівників підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України до професійної діяльності. *Підготовка поліцейських в умовах реформування МВС України* : зб. наук. пр. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 29 трав. 2020 р.). Харків, 2020. С. 183–185.
- [20] Панчук Н. П. Особистісно-орієнтований підхід у становленні ціннісної сфери майбутнього компетентнісного фахівця. *Проблеми сучасної психології*. 2018. Вип. 41. С. 252–262. DOI: 10.32626/2227-6246.2018-41.252-262
- [21] Поліщук Н. В. Особистісно-орієнтований підхід у процесі підготовки майбутніх вчителів технологій: сучасний стан й особливості впровадження. *Теорія і методика професійної освіти*. 2022. Вип. 47. С. 205–209. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/47.39
- [22] Ramey S. L., Perkhounkova Y., Hein M., Bohr N. L., Anderson A. A. Testing a Resilience Training Program in Police Recruits: A Pilot Study. *Biol Res Nurs*. 2017. No. 19 (4). P. 440–449. DOI: 10.1177/1099800417699879
- [23] Shvets D. V., Kisil Z. R., Pasko O. M., Tsilmak O. M., Katolyk H. V., Rohovenko M. M., Okhrimenko O. I. Peculiarities of future law enforcement officers' psychological readiness for professional stress in war conditions. *Wiad Lek*. 2025. No. 78 (8). P. 1488–1495. DOI: 10.36740/Wlek/209501
- [24] Шишкін Г. О. Особистісно-орієнтоване навчання майбутніх учителів технологій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи»*. 2013. Вип. 40. С. 292–297. URL: <https://enpuirb.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6fbbe828-1e27-485a-9c7c-28c7c3c86974/content>
- [25] Ткаченко І. А., Ткаченко А. М. Компетентнісний підхід у навчальній діяльності ВНЗ. *Молодий вчений*. 2021. № 5 (93). С. 69–72. DOI: 10.32839/2304-5809/2021-5-93-14
- [26] Топка О. А. Особистісно-орієнтований підхід як чинник удосконалення управління процесом виховання в загальноосвітньому навчальному закладі. *Збірник магістерських робіт «Студентський альманах»*. 2012. № 2. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/63.pdf
- [27] Torres-Vences I. N., Pérez-Campos Mayoral E., Mayoral M., Pérez-Campos E. L., Martínez-Cruz M., Torres-Bravo I., Alpuche J. Burnout Syndrome and Related Factors in Mexican Police Workforces. *Int J Environ Res Public Health*. 2022. No. 19 (9). DOI: 10.3390/ijerph19095537
- [28] Towl G., Crighton D. Policing and mental health. *Evid Based Ment Health*. 2012. No. 15 (4). DOI: 10.1136/eb-2012-101082
- [29] Volianiuk O. D., Klymenko I. V., Rivchachenko O. A., Aleksandrov Y. V., Chornous V. D., Okhrimenko I. M., Strelchenko O. G. Peculiarities of psychophysical readiness formation in future law enforcement officers for their professional activities under martial law. *Pol Merkur Lekarski*. 2025. No. 53 (1). P. 81–87. DOI: 10.36740/Merkur202501111
- [30] Євтушенко В. І. Поєднання особистісного та діяльнісного підходів у формуванні індивідуального стилю професійної діяльності поліцейського. *Актуальні проблеми психології*. 2019. Т. XI. Вип. 19. С. 139–158. URL: <http://appsychology.org.ua/data/jrn/v11/i19/11.pdf>
- [31] Zhou S., Li M., Chen S., Jiang D., Qu Y., Xu X. Work pressure, coping styles and occupational burnout among Chinese police officers: a meta-analytic review. *BMC Psychol*. 2024. No. 12 (1). DOI: 10.1186/s40359-024-01779-6
- [32] Зубцова Ю. Є. Генеза методології діяльнісного підходу в освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 48. Т. 1. С. 27–31. DOI: 10.32843/2663-6085/2022/48.1.5

KALASHNYK Anastasiia

Senior Lecturer of the Department of Psychology of the Educational and Research Institute of Law and Psychology of the National Academy of Internal Affairs
03035, 1 Solomianska Sq., Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6681-1295>

Psychological Training of Future Police Officers as a Basis for the Formation of their Professional Readiness

Abstract. The article is devoted to the relevant modern issue of establishing the link between the psychological training of future law enforcement officers and their professional readiness. The aim of the study is to analyze the organization of this training system, substantiate its basic principles, and determine its role in developing professional readiness for law enforcement activities. The research employs methods of theoretical and methodological analysis, comparison, and generalization. Based on the reviewed sources, the concept of "the system of psychological training for police officers" is analyzed, and its structure and leading paradigms are defined. The essence of the competence-based approach and its main principles – such as focus on results, modularity, flexibility, and active learning – are identified. It is proven that this training orientation facilitates the formation of psychological qualities that ensure the effective performance of service duties by cadets. The study highlights the content of the activity-based approach and its principles: the unity of psyche and activity, hierarchy, and development through activity. It is argued that this paradigm serves as a basis for transforming psychological knowledge into the professional skills of a future police officer. Furthermore, the essence of the student-centered approach and its principles – subjectivity, partnership, and unity of development – are analyzed as the foundation for professional identity. The scientific novelty of the study lies in substantiating the feasibility of combining competence-based, activity-based, and student-centered approaches, which ensures the integrity of psychological training and bridges the gap between academic knowledge and professional skills. The practical value of the study lies in the possibility of implementing its results into the activities of psychological services within higher education institutions with specific learning conditions.

Keywords: psychological training of cadets; readiness for professional activity; competence-based approach; activity-based approach; personality-oriented approach.